

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2018

Sosiaalilääketieteen yhdistys on poikkitieteellinen ja valtakunnallinen eri ammattiryhmistä tulevien tutkijoiden ja muiden väestön terveydestä sekä terveyden ja yhteiskunnan vuorovaikutuksesta kiinnostuneiden yhteinen keskustelufoorumi. Yhdistys toimii suomalaisen kansanterveyden tutkimuksen alalla tutkijoiden ja tutkimuslaitosten, yliopistojen ja tutkimustulosten soveltajien yhdyssiteenä.

Sosiaalilääketieteen yhdistyksen toiminnan tavoite on erilaisin tilaisuuksin, aloittein ja lausunnoin sekä julkaisunsa Sosiaalilääketieteellisen Aikakauslehden kautta edistää sosiaalilääketieteen ja sen lähialojen tutkimusta ja koulutusta sekä vaikuttaa terveyspolitiikkaan.

Yhdistyksessä toimii käyttäytymislääketieteen, lisääntymisterveyden, lääketutkimuksen, mielenterveyden, ruokatutkimuksen, terveydenhuoltotutkimuksen ja terveys sosiologian jaokset näiden sosiaalilääketieteen osa-alueiden yhteistyöfoorumeina (ks. jaosten toimintasuunnitelmat jäljempänä).

50-vuotisjuhlavuoden toiminta

Sosiaalilääketieteen yhdistys on perustettu vuonna 1968, joten vuosi 2018 on yhdistyksen 50-vuotisjuhlavuosi. Yhdistys pyrkii tuomaan 50-vuotista taivaltaan esiin toiminnassaan pitkin vuotta. Tammikuussa yhdistys esittelee toimintaansa kuukauden jäsen seurana tieteellisten seurain valtuuskunnan eli TSV:n verkkosivuilla osoitteessa www.tsv.fi.

Sosiaalilääketieteellisen Aikakauslehdessä juhlavuosi huomioidaan numerossa 1/2018, joka ilmestyy helmikuussa. Lehteen on tulossa kirjoituksia yhdistyksen vaiheista ja jäsenistöstä.

Vuonna 2018 yhdistys nimeää ensimmäiset kunniajäsenensä. Yhdistys toteuttaa jäsenistölleen suunnatun kyselyn toiminnan kehittämiseksi. Myös yhdistyksen visuaalisen ilmeen - esimerkiksi logon tai muun tunnuksen - päivittämiseksi pyydetään ideoita jäsenistöltä. Vuonna 2017 aloitetun gradupalkinnon myöntämistä jatketaan vuonna 2018.

Sosiaalilääketieteen yhdistys järjestää vuonna 2018 päätapahtumanaan kaksipäiväiset Sosiaalilääketieteen päivät. Mahdollisesti päivien yhteydessä järjestetään iltajuhla huomioiden myös yhdistyksen aiemmat avainhenkilöt. Lisäksi edellisten vuosien tapaan järjestetään pienempiä seminaareja tai keskustelutilaisuuksia yksin tai yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

Yhdistys jatkaa vuonna 2010 aloitetun matkatukirahaston toimintaa jakamalla matka-apurahoja nuorille tutkijoille ensisijaisesti European Public Health Associationin (EUPHA) kongressiin Ljubjanassa 28.11–1.12.2018.

Sosiaalilääketieteen yhdistyksen jäsenkirjeet lähetetään jäsenille pääasiassa sähköpostitse. Yhdistys tiedottaa jäsenilleen sähköpostilla ja kotisivuillaan sosiaalilääketieteeseen liittyvistä tapahtumista. Sosiaalisen median kanavista on käytössä Twitter (@soslaaketiede) ja Facebook (@sosiaalilaaketiede). Toimintavuoden 2018 aikana pyritään hyödyntämään myös 2017 käyttöön otetun jäsenrekisteripalvelu Membookin viestintämahdollisuuksia. Yhdistyksen kotisivut ovat osoitteessa www.socialmedicine.fi.

Kansainvälinen toiminta

Yhdistys toimii aktiivisesti sosiaalilääketieteen ja kansanterveysalan kansainvälisissä yhteisöissä. Sosiaalilääketieteen yhdistyksen kansainvälisen toiminnan tavoitteena on luoda yhteistyösuhteita yhdistyksen ja eri maiden sosiaalilääketieteen ja kansanterveyden tutkijoiden ja asiantuntijoiden välillä, tehdä tunnetuksi korkeatasoista suomalaista sosiaalilääketieteellistä tutkimusta sekä tukea sosiaalilääketieteen ja kansanterveysalan kansainvälistä kehitystä.

Sosiaalilääketieteen yhdistys on jäsenenä World Federation of the Public Health Associations (WFPHA) ja European Public Health Association (EUPHA) -järjestöissä sekä Nordic Societies of Social Medicine and Public Health -yhteistyöelimessä.

World Federation of Public Health Associations järjestää maailmanlaajuisen kansanterveyskokouksen joka 2.–3. vuosi, seuraavan kerran lokakuussa 2020 Roomassa. Professori Mika Gissler toimii WFPHA:n talouskomitean ja konferenssin valintatoimikunnan puheenjohtajana.

Sosiaalilääketieteen yhdistys osallistuu monella tavalla aktiivisesti EUPHA:n toimintaan. Yhdistyksen edustajana EUPHA:ssa toimii professori Ilmo Keskimäki entisten puheenjohtajien komiteassa (Past Presidents Committee). Professori Ossi Rahkonen toimii tieteellisessä komiteassa (Scientific Committee) ja FT Hannamaria Kuusio hallintoneuvostossa (Governing Board).

EUPHA julkaisee European Journal of Public Health -lehteä, jonka toimituskuntaan (Editorial Board) kuuluu dosentti Tea Lallukka (Associate Editor).

Yhteistyössä pohjoismaisen sosiaalilääketieteen järjestön kanssa julkaistaan Scandinavian Journal of Public Health -lehteä. Yhdistyksen edustajana lehden hallintoneuvostossa (Executive Board) toimii professori Sakari Suominen sekä varajäsenenä professori Ilmo Keskimäki. Lehden toimittajakunnassa Suomea edustaa tutkimusprofessori Marianna Virtanen.

Yhdistyksen käyttäytymislääketieteen jaoksen jäsenet toimivat aktiivisesti oman alansa kansainvälisessä järjestössä (International Society of Behavioural Medicine eli ISBM).

Järjestön seuraava kansainvälinen käyttäytymislääketieteen konferenssi järjestetään vuonna 2018 Santiago de Chilessä.

Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti

Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti julkaisee 55. vuosikertansa vuonna 2018. Lehti julkaisee neljä numeroa ja sen levikki on noin 650 kappaletta. Suurin osa tilaajista on Sosiaalilääketieteen yhdistys ry:n jäseniä. Lehdellä on myös yhteisötilaajia ja sitä tilataan myös kirjastoihin.

Lehden päätoimittajana on vuoden 2015 alusta alkaen toiminut dosentti Sari Räisänen. Toimituskunnan jäseniä ovat dosentti Arja Halkoaho (KYS), tutkimusprofessori Seppo Koskinen (THL), professori Sakari Suominen (Högskolan i Skövde, Ruotsi ja Turun yliopisto), dosentti Ilkka Pietilä (Tampereen yliopisto), dosentti Maijaliisa Erkkola (Helsingin yliopisto), VTT Riikka Lämsä (THL), FT Liina-Kaisa Tynkkynen (Tampereen yliopisto) ja dosentti Sari Fröjd (Tampereen yliopisto). Lehden toimitussihteeri on Suvi Määttä (Folkhälsan).

Lehti julkaisee empiirisiä, teoreettisia ja metodisia alkuperäisartikkeleita, tieteellisiä katsauksia ja tutkija-puheenvuoroja sekä muita kirjoituksia suomen ja ruotsin kielellä. Julkaistuissa kirjoituksissa käsitellään terveyden, sairauten ja hyvinvointiin liittyviä aiheita yhteiskunnallisesta näkökulmasta. Lehti julkaisee myös ajankohtaisia terveydenhuollon ja sosiaalilääketieteen kannalta keskeisiä teemanumeroita. Kirjoitukset voivat edustaa esimerkiksi kansanterveystiedettä, terveys sosiologiaa, yhteiskuntapolitiikkaa, terveystaloustiedettä tai terveydenhuoltotutkimusta.

Lehti noudattaa vertaisarvioinnissa Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) vertaisarviointitunnuksen mukaisia käytäntöjä. Vertaisarviointitunnus otettiin käyttöön elokuussa 2016. Muut kuin tieteelliset alkuperäis- ja katsausartikkelit arvioidaan pääasiassa toimituksessa. Lehteen saadaan vuosittain noin 60 käsikirjoitusta, joista noin 30–40 % hyväksytään julkaistavaksi. Toimituksen jäsenet ja päätoimittaja hoitavat yhdessä käsikirjoitusten arviointiprosessit. Päätoimittaja vastaa pääkirjoitusten laatimisesta tai hankkimisesta sekä toimituksen koolle kutumisesta. Toimitus kokoontuu 4–6 kertaa vuodessa.

Vuoden 2018 lehdet julkaistaan helmikuussa, toukokuussa, syyskuussa ja joulukuussa. Kirjapaino Hermes hoitaa lehden taiton, oikovedosten lähettämisen kirjoittajille, painon ja jakelun kirjoittajille. Muun jakelun hoitaa Posti.

Lehti julkaistaan TSV:n ylläpitämässä Journal.fi-palvelussa. Lehden sisältö ja artikkelien tiivistelmät ovat välittömästi kaikkien luettavissa ja kaikki kokotekstit kuuden kuukauden julkaisuviiveen jälkeen. Journal.fi-palvelun sähköiseen toimitusjärjestelmään siirrytään kokonaisuudessaan 2018 aikana. Siirtoa on valmisteltu kevästä 2017 lähtien. Lehdellä on yhdistyksen kanssa yhteiset sosiaalisen median tilit Facebookissa ja Twitterissä. Vuoden 2018 aikana on tarkoituksena kehittää ja lisätä lehden sisällön näkyvyyttä ja vaikuttavuutta. SLY selvittelee ja valmistelee vuoden 2018 kuluessa SLA:n siirtymistä Open Access -julkaisemiseen Kotilava-hankkeen myötä.

Jaosten toimintasuunnitelmat vuodelle 2017

Käyttäytymislääketieteen jaos

Sosiaalilääketieteen yhdistyksen Käyttäytymislääketieteen jaoksen tavoitteena on järjestää käyttäytymislääketieteeseen liittyviä tapahtumia sekä tiedottaa niistä ja muista alaan liittyvistä tapahtumista jäsenilleen sähköpostilistalla ja Facebook-ryhmässä. Jaos edustaa useita eri tieteenaloja kuten kansanterveystiede, psykologia, sosiaalipsykologia, sosiologia, lääketiede, hammaslääketiede ja ravitsemustiede. Jaos toimii verkostona alasta kiinnostuneiden ihmisten välillä kotimaassa ja toimii yhteistyössä kansainvälisen järjestön (International Society of Behavioral Medicine, ISBM) kanssa.

Jaoksen vuosikokous pyritään pitämään loppuvuodesta, mielellään Sosiaalilääketieteen yhdistyksen kokouksen yhteydessä. Vuosikokouksessa hallitus järjestäytyy ja kokouksen yhteydessä pidetään myös tieteellinen esitelmä ajankohtaisesta, käyttäytymislääketieteeseen liittyvästä aiheesta tai järjestetään abstraktisessio, jossa jäsenistöllä on mahdollisuus esitellä tutkimushankkeitaan. Vuoden 2018 vuosikokous on tarkoitus pitää syksyllä Sosiaalilääketieteen päivien yhteydessä.

Vuoden 2018 aikana jaos pyrkii osallistumaan ajankohtaisiin kansallisiin ja kansainvälisiin tapahtumiin ja toimintoihin. Lisäksi tavoitteena on jatkaa Pohjoismaisen yhteistyöverkoston (Nordic Network of Behavioral Medicine) rakentamista ja vahvistamista sekä toimimista yhteistyössä läheisten kansallisten yhdistysten kanssa (mm. Psykologisen seuran Terveyspsykologian jaos).

Käyttäytymislääketieteen jaoksen yhteyshenkilöinä toimivat puheenjohtaja Sakari Suominen, Turun yliopisto (suominen(at)utu.fi) ja sihteeri Hanna Konttinen, Helsingin yliopisto (hanna.konttinen(at)helsinki.fi).

Lisääntymisterveyden jaos

Lisääntymisterveyden jaos aloitti vuonna 2006 toimintansa Sosiaalilääketieteen yhdistyksen jaoksena. Sen toiminta pohjautuu verkostoon, jossa on toiminut eri alojen tutkijoita yliopistoista ja tutkimuslaitoksista eri puolelta Suomea.

Jaoksen pääasiallisena tarkoituksena on edistää ja ylläpitää verkostoon kuuluvien eri alojen tutkijoiden yhteydenpitoa (sähköinen postituslista). Sähköistä tiedotusta jäsenille jaoksen intresseihin liittyvistä tapahtumista ym. ajankohtaisista asioista jatketaan vuonna 2018.

Jaoksen yhteyshenkilönä toimii Mika Gissler, THL (mika.gissler(at)thl.fi), joka edustaa jaosta hallituksessa. Jaoksen koordinaattori on Reija Klemetti, THL (reija.klemetti(at)thl.fi).

Lääketutkimuksen jaos

Lääkkeiden käytön tutkijoiden jaos (FIN-DURG Finnish Drug Utilisation Research Group) ("Lääkejaos") on aiemmin toiminut pääasiallisesti sähköpostilistana. Vuoden 2007 lopulla lista laajentui kaikkien lääke-epidemiologiasta kiinnostuneiden verkostoksi, jossa on nyt noin 80 jäsentä. Vuoden 2018 aikana lääketutkimuksen jaoksen tavoitteena on toimia aktiivisesti sähköpostiverkoston avulla.

Lääketutkimuksen jaoksen yhteyshenkilönä toimii Piia Lavikainen Itä-Suomen yliopisto (piia.lavikainen(at)uef.fi).

Mielenterveyden jaos

Mielenterveyden jaoksen tarkoituksena on pitää Sosiaalilääketieteen yhdistyksen toiminnassa esillä mielenterveyden edistämiseen sekä mielenterveyden häiriöiden kehittymiseen, hoitoon ja ehkäisyyn liittyviä teoreettisia ja käytännöllisiä kysymyksiä. Vuonna 2018 jaoksen tavoitteena on osallistua yhdistyksen yhteiseen seminaari- ja koulutustoimintaan.

Jaoksen tavoitteena on myös tiedottaa yhdistyksen jäsenille ajankohtaisista mielenterveyteen liittyvistä tapahtumista sekä pitää yllä keskustelua mielenterveysasioista. Tiedottaminen tapahtuu pääosin sähköpostilistan kautta. Jaos pyrkii myös tiedottamaan mielenterveyteen liittyvistä ajankohtaisista aiheista sosiaalisessa mediassa (Twitter, Facebook). Jaos osallistuu mahdollisuuksien mukaan myös kotimaisiin ja ulkomaisiin tieteellisiin kokouksiin ja seminaareihin omilla sessioilla/workshopeilla.

Jaoksen yhteyshenkilönä toimii Noora Berg, Uppsalan yliopisto ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (noora.berg(at)thl.fi).

Ruokatutkimuksen jaos

Ruokatutkimuksen jaos on perustettu 1991. Jaoksen tarkoituksena on edistää ja ylläpitää eri aloilla toimivien ruokatutkimuksesta kiinnostuneiden tutkijoiden keskinäistä yhteydenpitoa mm. seminaarien, tutkijatapaamisten ja julkaisutoiminnan avulla. Ruokajaoksen toimintaa ovat koordinoineet keskeiset yhteyshenkilöt, ns. vetoryhmä.

Ruokatutkimuksen jaoksella on oma sähköpostilista, jonka avulla pidetään yhteyttä jaoksen jäseniin. Vuonna 2018 jaos jatkaa kansainvälistä toimintaa osallistumalla European Public Health -kokouksissa Food and Nutrition Section -jaoksen toimintaan.

Ruokatutkimuksen jaoksen yhteyshenkilöinä toimivat Tea Lallukka, Työterveyslaitos (tea.lallukka(at)ttl.fi); Eva Roos, Folkhälsan (eva.roos(at)helsinki.fi); Sanna Talvia, Turun yliopisto (sanna.talvia(at)utu.fi); Enni Mertanen, Jyväskylän ammattikorkeakoulu (enni.mertanen(at)jamk.fi) ja Janne Huovila, Helsingin yliopisto (janne.huovila(at)helsinki.fi).

Terveydenhuoltotutkimuksen jaos

Terveydenhuoltotutkimuksen jaos perustettiin vuonna 1992. Samana vuonna Sosiaalilääketieteen yhdistys järjesti ensimmäisen terveydenhuoltotutkimuksen seminaarin. Jaoksen tavoitteena on kiinnittää huomiota ajankohtaisiin terveydenhuoltoon liittyviin kysymyksiin, esitellä uutta ja tärkeää terveydenhuoltotutkimusta sekä tarjota suomalaisille terveydenhuoltotutkijoille mahdollisuuden keskustella tutkimuksistaan. Jaoksen toiminta on keskittynyt seminaarien ja muiden tilaisuuksien järjestämiseen.

Terveydenhuoltotutkimuksen jaos osallistuu Sosiaalilääketieteen päiville 2018 tiedottamalla tilaisuudesta jäsenilleen ja jos tutkijoiden tarjoamista papereista muodostuu temaattinen kokonaisuus, pidetään terveydenhuoltotutkimuksen sessio/työryhmä.

Terveydenhuoltotutkimuksen jaoksella ei ole muodollista jäsenrekisteröintiä, mutta tiedottamista varten on sähköpostilista, johon voi ilmoittautua yhdistyksen jäseneksi liittymisen yhteydessä. Jaoksen toiminnasta tiedotetaan yhdistyksen www-sivuilla sekä alan julkaisuissa. Jaoksen toiminnasta kiinnostuneita kehoitetaan ottamaan yhteyttä jaoksen yhteyshenkilöihin. Jaos osallistuu terveydenhuoltotutkimuksen kansainväliseen yhteistyöhön European Public Health Associationin Health Services Research -jaoksessa.

Terveydenhuoltotutkimuksen jaoksen yhteyshenkilöinä toimivat Ilmo Keskimäki, THL (ilmo.keskimaki(at)thl.fi); Pekka Rissanen, Tampereen yliopisto (pekka.rissanen(at)uta.fi); Jutta Pulkki, Tampereen yliopisto (jutta.pulkki(at)uta.fi) ja Tuulikki Vehko, THL (tuulikki.vehko(at)thl.fi).

Terveyssosiologian jaos

Terveyssosiologian jaoksen tarkoituksena on edistää ja ylläpitää eri aloilla toimivien sosiaalitieteellisestä terveystutkimuksesta kiinnostuneiden tutkijoiden keskinäistä yhteydenpitoa. Jaos tekee myös yhteistyötä laadullisen terveystutkimuksen verkoston (LATE) kanssa.

Vuonna 2018 jaos järjestämään terveyssosiologian työryhmät ainakin sosiologipäivillä ja sosiaalipolitiikan päivillä. Yleisiä työkokouksia pidetään tarvittaessa ja niistä tiedotetaan mahdollisimman laajasti.

Jaoksen yhteyshenkilönä toimii Anu Katainen, Helsingin yliopisto (anu.h.katainen(at)helsinki.fi).